

Prædiken af Kirsten Juul

2023.02.26. - 1. søndag i fasten.

Kl. 9.00 i Ejstrup kirke og kl. 10.30 i Klovborg

I kristendommen hører vi, at mennesket grundlæggende sættes mellem to magter her i verden, mennesket skal vælge mellem godt og ondt. Fristelsen til at vælge det onde kan komme i afgørende situationer, og det får konsekvenser for ens liv, hvordan man vælger. Så enkelt er det, og så uhyre svært er det samtidig. Hvordan det går os i vores liv kan vi ofte slet ikke overskue, når vi står i valgsituationer. Nogle gange er det klart og enkelt, hvad der er godt og hvad der er ondt, og hvad vi må vælge, men ofte kan man slet ikke overskue, hvad der kommer ud af et valg.

Det her med, at det er svært at gennemskue, om noget bringer godt eller om det bringer ondt med sig, det viser fortællingen og Jesu møde med djævelen helt tydeligt.

Fortællingen er den, at Jesus har fastet 40 dage i ørkenen og til sidst lider han sult. Så kommer en skikkelse, og det kunne se ud som om denne skikkelse forsøger at hjælpe Jesus: Du kan da bare lave stenene om til brød, - hvis du da er Guds søn. Så kan du jo blive mæt, og lige nu skrider dine tarme vist på mad. Og skikkelsens vejledning er en tydning: hjælp nu dig selv ved at lave disse sten om til brød, så er det slut med ulykken og sulten. Det lyder da meget tilforladeligt, skulle man umiddelbart mene. Hvis Jesus lider sult, og han er Guds søn, så er der ingen grund til at lide, han kan bare skabe brød og mad til sig selv. Sådan er den djævelske tankegang! Men fristelsen til at vælge djævelen ligger lige netop her i det, som ser helt tilforladeligt ud. Jesu svar afslører, at der absolut intet tilforladeligt er i dette spørgsmål. Djævelen vil friste til at glemme Gud, til at sige, at det vigtigste i verden er brød. Det er det højeste. Fristelsen ligger i at tilbede brødet frem for Gud. Og havde Jesus så valgt brødet, så ville Jesus afgørende have svigtet Guds vilje til at sætte mennesker i frihed. Friheden, som Gud vil give mennesket som gave, frihed fra enhver trældom. Og her bør det indskydes, at den frihed, som findes gennem gudstroen, er en frihed, der er fuld af varme, kærlighed og fællesskab, for gudstroens frihed åbner døren ind til nådens liv, til tilgivelsens fællesskab. Det er ikke en frihed til hvad som helst, men til et kærlighedens fællesskab i Gud.

Jesus sulter, og det står ham lysende klart, at han ikke kan leve uden brød. Brødet er den daglige nødvendighed i menneskers liv, det er en sandhed, der er uomgængelig, så djævelen har fat i en flig af sandheden. Det er det, der er vanskeligheden ved de djævelske fristelser, at de har en flig af sandheden, de er ikke fuldt ud løgn, men afgørende peger fristelserne hele tiden bort fra Gud. - Sulten er en fristelse til at glemme, at helt afgørende for menneskets liv er, hvad Gud skænker. Gud er den, som skaber og giver liv. Uden Gud, intet liv, ingen verden, ingen mangfoldighed: *Mennesket lever af hvert ord, der udgår af Guds mund, lyder Jesu svar.*

Det djævelske ved fristelser er, at de vil føre en bort fra den store sandhed, bort fra Gud. Fristelsen ligger så tæt op ad sandheden, at det kan være svært at skelne den lille sandhed fra den store sandhed. For det er jo sandt, at mennesker ikke kan leve

uden brød, det er den lille sandhed, - og derfor er fristelsen til at glemme Gud, når man lider under sult, snublende nær. Men den store sandhed er, at uden Gud fandtes der intet.

Jesus falder ikke for fristelsen til at tænke på sig selv først.

Nu kan det forekomme letkøbt at sige, at mennesket lever af hvert eneste ord, der udgår af Guds mund, for vi lider jo ingen sult her hos os, så vi har ikke noget at bekymre os om. Men her er rigtigt at sige, at den sultne glemmer ikke Gud, det er den mætte, der glemmer Gud. Den, der sulter, husker i høj grad på Gud. Og det, der er djævelens mål, er at få mennesker til at glemme Gud, derfor frister djævelen Jesus til at gå i gang med at spise og i stedet for Gud tænke på sig selv, og derved give djævelen ret.

Men Gud er den, der giver magten til at være til, det er ikke en magt, vi har fra os selv. Gud giver også vores fjende livet.

Den sidste af djævelens fristelser handler dybest set om det første Bud: Du skal tilbede Herren din Gud, Du må ikke have andre guder. Djævelen frister Jesus til at tilbede ham, djævelen, - gør han blot det, så skal djævelen nok forære Jesus den hele den vide jord med al den herlighed. Denne sidste fristelse handler om den synd at ville have al magt, og det er en fristelse magthavere kan have svært ved at holde sig fra. For magthavere er det alt for fristende at tale til alle mulige bekymringer, som mennesker har for at opretholde livet. I nogle lande misbruges kirken til en streng diktators formål, her skal kirken tjene den nationale magt, - her er der sket et fald for djævelens fristelse til at glemme, at Gud er skabningens herre. Andre steder kan magthavere misbruge deres magt på baggrund af frygten for krig, eller angsten for at blive ført ud i alvorlig livsfare. Overskrider magten sit eget område, som netop er magt, politisk magt, men begynder at bevæge sig ind på kirkens åndelige område med sine egne interesser, så ophøjer man magten til Gud. Man afskaffer Gud ved at påtvinge kirkens åndelige område magtens interesse i at få støtte til sine politiske formål.

Ja, selv i Danmark er vor tids magthavere begyndt at overskride grænsen til kirken ved at misbruge kirken og gudstjenesten til deres eget formål. Ved folketingets Ukrainegudstjeneste talte to øverste politikere under en såkaldt gudstjeneste i en kirke uden at nævne Gud med et eneste ord. Men i en gudstjeneste skal Gudshilsenen lyde: *Herren være med jer*, bønnen skal lyde og bekendelsen til den treenige Gud skal lyde fremfor en politikers ord om menneskers lidelse. Forbønnen til Gud for lidende mennesker, bønnen om Guds fred og barmhjertighed, bønnen om fred mellem landene, er noget helt andet end en politikers tale om politisk frihed eller ønske om demokrati i en stat. Det var ikke som politisk befrier, at Gud havde sendt Jesus til verden, lige netop derfor måtte Jesus modstå fristelsen til at blive en politisk befrier. Gudstjenesten er Guds, det er Åndens rum og Åndens herredømmes sted. I Gudstjenesten er det Gud, der betjener sin menighed med sit evangelium om syndernes forladelse. Derfor tilbeder vi Gud i gudstjenesten, derfor synger vi, lovsynger eller synger klagesange, fordi Gud er den sande Herre.

Jesus skulle ikke modtage alverdens riger og herlighed af djævelens hånd. Ved at besejre djævelens fristelser har Jesus befriet mennesker fra ondskabens herredømme,

ved at anerkende, at Gud har al magt, har Jesus besejret den onde. I gudstjenesten får vi givet Åndens frie herredømme, som er så radikal, at den kan rumme selv Guds fjender. På den måde adskiller Guds magt sig på enhver måde fra den politiske magt, Og: Guds magt adskiller sig på enhver måde fra djævelens magt.

Politisk magt er en nødvendighed, lande skal styres, og kristeligt forstået skal lederne være retfærdige og ubestikkelige, de skal forvalte landene med visdom og retsindighed, og de skal styre landene under ansvar med henblik på regnskabet dag, - så alvorligt skal den politiske magt tage sin magt, så den ikke udvikler sig i dæmonisk retning og bliver blind for sin egen magt. Kirkens magt er af en anden art: Kirkens magt er uden mulighed for at bruge volden som sit instrument. Det åndelige område kirkens område, her hersker evangeliet med Guds barmhjertighed og syndernes forladelse. Disse to områder, stat og kirke, politisk magt og det åndelige område må ikke sammenblandes, for at djævelen ikke skal begynde at fjerne gudstroen og Ordets frie løb blandt os.

Vi kommer i kirken for at få Guds tilgivelse for alle de valg, vi gjort og som bare fik livet til at løbe ud i sandet. Vi kommer til Gudstjenesten for at få del i Jesu sejr over synd, død og djævel, - for at få del i hans helbredende og helende barmhjertighed over alle fores fejl. Vi kommer til Gudstjenesten, fordi her rummes vi, - vi, der er Guds fjender. Vi kommer til gudstjenesten for at høre, hvad vi ikke kan høre dér udenfor, nemlig Guds svar i gudstjenesten til os: *I nådens tid bønholder jeg dig, på frelsens dag hjælper jeg dig. Se, nu er det den nåderige tid, se, nu er det frelsens dag. Amen.*